

te melden dat de dienaren te Kasimbazar ontheven mogen worden van een vergoeding van f 735 wegens verlies te Batavia op 22 charchannis⁸ en 100 dongrys die niet besteld zouden zijn. Nu is aangetoond dat de eerste niet zonder dat er om gevraagd was zijn toegezonden, [fol. 930] maar in de extra bestelling uit Batavia als tjarganna waren aangeduid. De dongrys waren weliswaar niet besteld, maar in 1763 met een andere partij firtij voor Europa aangenomen en verzonden. In de brief van 2 oktober 1764 werd het bestuur opgedragen om alle boekingen van de gewezen kassier Bastiaanse Batavia in rekening te brengen. In de brief van 19 augustus 1765 werd dat nog eens expliciet bevolen voor de borgtocht van rsd 4000,- die de overleden pakhuismeester de Wijs ten behoeve van Bastiaanse had gesteld. Het bestuur berichtte evenwel in zijn brief van 20 maart 1766 dat deze zekerstelling al ten goede van Bastiaanse was gebracht, zodat ze niet meer naar Batavia overgeschreven kon worden. [fol. 931] Daar vaak overboekingen zijn gemeld zonder dat ze werkelijk zijn uitgevoerd, is het bestuur op 10 augustus 1766 bevolen er op toe te zien dat de dienaren die zulke overboekingen moeten uitvoeren, zich daarvan naar behoren kwijten. Pas daarna kan aan Batavia bericht worden dat die overboeking werd uitgevoerd. In de brief van 11 april 1765 merkt het bestuur terecht op dat het geen besluit kan nemen op het verzoek van soldijboekhouder Brueis om posten die inmiddels zijn verbeterd, in mindering te brengen op de hem opgelegde vergoeding van een verschil van f 4778 tussen de negotie- en soldijboeken over 1760/61. [fol. 932] Dat geldt evenzeer de som die de weggelopen garnizoensschrijver Suiker in dat jaar had gestolen, aangezien niet vastgesteld kon worden of die in de vergoeding was opgenomen, ofwel het verschil in de boeken had veroorzaakt. Bovendien was de Compagnie slechts voor een gedeelte van wat was gestolen schadeloos gesteld. Daarom wordt de zaak van Brueis, als mede zijn verzoek in de brief van 20 maart 1766 om ontslagen te worden van een nadelig verschil in de boeken van 1761/62, ter behandeling aan de Hoge Regering overgedragen. Deze besloot niet alleen wegens de argumenten die het bestuur aanvoerde, het verzoek van Brueis af te wijzen, [fol. 933] maar ook dat van Suiker, omdat hij zijn schurkenstreek zo lang geheim wist te houden. Er is slecht gelet op de verstrekking van de soldijen en die is nooit vergeleken met de ordonnanties en kwitanties. Er valt over de verkoop van goud en zilver niets op te merken, temeer omdat het zilver en het muntmateriaal meer hebben opgebracht dan de vorige maal. Daar er niets ongeoorloofds is gedaan zijn de rendementen op de munten, genoemd in de brieven van 27 augustus 1765 en 11 januari 1766, goedgekeurd. [fol. 934] Daar echter niet is vermeld op welke waarde het zilver is gesteld en de opbrengst bij vermuting dus niet bepaald kan worden, zijn te Batavia rendementen vastgesteld en is het bestuur bevolen die aan te houden, waarbij de kosten te Bengalen moeten worden opgeteld. Op de het verleden jaar toegezonden verantwoording van essayeur Jan Hendrik Haghdamius over een ondergewicht op een te Batavia geëssayeerde ropia reageerde het bestuur in het geheel niet. Dat deed zich wederom voor betreffende zijn verantwoording van de kosten in 1763 en 1764 van reparatie van de essayeergereedschappen en inkoop van daartoe benodigde instrumenten. [fol. 935] Daarvoor verwijst het bestuur in zijn brief van 11 januari 1766 slechts naar de bijlagen samen met de bevindingen op de boeken van 1762/63. In de brief van 19 augustus 1765 naar Bengalen was nog wel expliciet gevraagd of deze uitgaven noodzakelijk waren geweest en of het niet voor minder had gekund. Het bestuur is er aan herinnerd dat het zijn plicht had moeten doen en niet slechts naar stukken aan andere dienaren kon verwijzen. Daar het ter plaatse was, kon het de situatie het beste beoordelen en zulke verwijzingen betreffen zeer verspreide stukken. Het bestuur is bevolen voortaan daarvan af te zien en belangrijke zaken, of die waarover een besluit genomen moet worden, [fol. 936] kort, doch zakelijk in hun brieven te behandelen en er hun oordeel over te geven. Haghdamius zegt in zijn rapport dat hij voor zulke uitgaven minstens f 2388 nodig heeft. Men laat zich hierover niet uit, omdat het bestuur in zijn ge-

8 Charchannis, karcanna betekent werkplaats; hier lijkt een product daaraan gelijkgesteld